

Script/tekst van Mozes en de vlucht uit Egypte (Exodus)

Van Allard van Lenthe, avanlenthe@hetnet.nl, september 2019

Inhoud:

Het is het verhaal van de bevrijding van het Joodse volk uit haar slavenbestaan in Egypte 5000 jaar geleden.

Onder leiding van Mozes en met hulp van God zet een woestijnvolk een stap voorwaarts in de geschiedenis: het maakt zich vrij van de tirannie van Farao Ramses, verlaat huis en haard en gaat een onzekere toekomst in.

Het verhaal is geïnspireerd door het boek 'De bijbel voor ongelovigen deel 2' (Guus Kuijer) en is gemaakt voor de Boekenweek 2020.

Het thema van die Boekenweek is 'Rebellie en dwarsdenken, strijd en vooruitgang'.

Duur: een half uur.

Het begin:

(Voordat het optreden begint: muziek: Pete Seegers met Hort the Fort en een gospelkoor)

When Israel was in Egypt's land
Let my people go
Oppressed so hard they could not stand
Let my people go
Go down, Mozes, way down in Egypts land
Tell old Pharaoh: Let my people go

Dit is een lied van de neger-slaven en van de burgerrechtenbeweging van de jaren '60 in Amerika.

Alleen, het lied gaat niet over die burgerrechtenbeweging, het lied gaat over een vrijheidsstrijd uit de grijze oudheid: de strijd van de Joden tegen hun slavenbestaan in Egypte 5000 geleden.

Het Joodse volk is 5000 jaar geleden een woestijnvolk, een volk van nomaden.

Het mist een eigen plek onder de zon, het is op zoek naar een oase, naar een land van melk en honing.

Maar alle oases zijn bezet door andere volken.

Die bouwen hoge muren en sterke toegangspoorten om hun oases, die houden de Joden buiten de deur.

In een periode van grote en lange droogte, kloppen de joden bij de Farao Ramses van Egypte aan.

Ramses haalt hen binnen als gastarbeiders en slaven, als dienstmeisjes of prostitués. Hij laat ze werken in de steenfabrieken, in de piramidebouw en in de irrigatiewerken, hij laat ze afbeulen, hij laat ze behandelen als huisdieren.

Eerst nemen de joden genoegen met hun slavenbestaan, maar na verloop van tijd komen ze in opstand.

De Egyptenaren slaan die opstand neer.

Hoe gewelddadiger dat gebeurt, hoe opstandiger de Joden worden.

Er ontstaan verzetshaarden, er vluchten slaven de woestijn in en gaan daar in vluchtelingenkampen wonen, die waren er toen ook al.

Mozes

Ondanks de onderdrukking worden de joden een economische factor van gewicht en vermenigvuldigen ze zich sterk.

Om te voorkomen dat het jodendom hem boven het hoofd groeit, stelt Farao Ramses paal en perk aan die groei: hij verordonneert dat alle joodse jongetjes meteen na de geboorte dood moeten worden gemaakt.

Doe maar!

De joodse meisjes mogen blijven leven, de jongetjes niet.

Zo'n joods jongetje is Mozes.

Dat Mozes in leven blijft, is een wonder.

Zijn moeder verstopt hem drie maanden.

Dan zet zij hem in een biezen mandje in het riet aan de oever van De Nijl.

Op de plek waar de dochter van de Farao altijd zwemt.

De zus van Mozes, Miriam, blijft in de buurt.

Het is in De Nijl levensgevaarlijk voor een baby!

Mozes wordt gevonden, de dochter van de Farao vindt het een schattig kindje.

Ze noemt hem Mozes.

Dat betekent: ik heb je uit het water gehaald.

Ze wil dat kindje graag hebben.

Alleen, iemand anders moet voor hem zorgen.

'Weet jij iemand?', vraagt zij aan Mirjam.

Mirjam weet wel zo iemand: haar moeder.

En zo wordt Mozes toch nog door zijn eigen moeder opgevoed.

Wanneer hij groter wordt, moet hij naar het hof, naar de dochter van de Farao.

Met opmerkingen [A1]:

Daar wordt hij Egyptenaar en dat gaat hem niet goed af.
Hij voelt zich niet thuis aan het hof.
Hij kan er niet tegen dat joden zo'n slavenbestaan hebben, dat ze worden vervloekt en geslagen.
Hij loopt weg, hij wordt schaapsherder in de woestijn, hij gaat in het vluchtelingenkamp wonen.

God.

De joden gaan onder het juk van de slavernij door.
Ze hebben hulp nodig.
Ze herinneren zich ineens de God van hun voorvader Abraham. Die zijn ze vergeten, nood leert bidden.
De God van hun voorvader Abraham heeft een zwak voor armen en onderdrukten, hij neemt het op voor de joden, hij openbaart zich aan Mozes.
De schaapsherder Mozes ziet in de woestijn een brandende braamstruik.
De braamstruik staat in brand, maar de struik verbrandt niet.
Er staat een engel bij en Mozes hoort zijn naam noemen.
-Mozes!
-Ja heer, hier ben ik.
-Mozes, ik vind het welletjes zo. Ga maar naar de Farao en zeg dat hij de joden vrij moet laten, anders krijgt hij het mij aan de stok.
-Hij ziet mij al aankomen heer.
-Doe nou maar wat ik zeg!
En praat met je volk: ik kan jullie een handje helpen, maar jullie moeten het zelf doen, ik ga niet aan een dood paard trekken!

Mozes praat met de Joodse verzetsbeweging, hij houdt een toespraak, hij zegt: ' We moeten hier weg, we moeten op zoek naar een eigen plek onder de zon! Wie me lief heeft, volgt mij. Wie mij niet volgt, hoort er niet meer bij.
Kom, God helpt ons, with God on our side!'

Het blijft angstig stil onder de Joodse Egyptenaren. Ze denken: we hebben nu te eten en een dak boven ons hoofd, dat hebben we niet in de woestijn.
Ze zeggen: niks is zo zwaar als vluchten en zwerven.
Of er voor ons een Beloofd Land is? Er wordt zoveel beloofd.

Farao Ramses zet Mozes meteen buiten de deur.
-De Joden vrijlaten? Wat denkt je wel snotneus!
Wie moet er dan dat werk doen in de huishoudingen, in de irrigatiewerken, in de piramidebouw, in de steenfabrieken! Zo stort de hele economie hier in sukkel!

En denk je dat onze God dat goed vindt? Denk dat maar niet.

Tien plagen

Dan is Leiden in last: de God van de Joden bindt de strijd aan tegen de God van de Egyptenaren, de God van de Joden laat 10 plagen over Egypte komen.

Tien plagen! Hou je vast.

Eerst verandert Hij het water van de Nijl in bloed.

De Farao kijkt vreemd op wanneer hij in De Nijl een bad neemt en het water ineens bloed wordt.

Een ontzettende natuurramp: de Nijldelta in één klap onvruchtbaar!

De schrik slaat de Egyptenaren om het hart.

Mogen de joden weg?

Denk dat maar niet: de joden mogen de Nijl schoon maken.

Daarna laat God miljarden kikkers los, daarna vlooien en steekvliegen, daarna de pest en de schurft!

Vlooien en steekvliegen, de Egyptenaren worden er gek van en de joden ook, want die plagen treffen natuurlijk ook de joden.

Duizenden zieken en doden, de Egyptenaren smeken de farao: laat die joden toch gaan!

Geen sprake van zegt de farao, hou ze er onder, straks lopen ze over je heen!

Dan de 7-de plaag: de regent dagenlang hagelstenen zo groot als eieren, levensgevaarlijk!

Dan plaag nummer 8: een leger sprinkhanen, die alles kaal vreten.

Niks is zo erg als een land waar geen sprietje gras groeit, een land waar geen sprietje gras groeit is een woestijn

Egypte zit flink aan de grond, maar de joden vrijlaten? No way!

De 9-de plaag: de plaag van de duisternis. Dagenlang geen zon, geen maan en zelfs geen sterren.

De mensen worden gewoon doodsbang, ook de joden, want God kan het licht natuurlijk niet voor de één aanlaten en voor de ander uit doen.

De Farao blijft onverbiddelijk: 'Vrij laten? Geen denken aan!'

Dan komt de tiende plaag:

Overall, in elk huis sterft de oudste zoon.

Allen bij de joden niet, die zijn gewaarschuwd.

Tegen hen is gezegd: Slacht een bokje, strijk met een tak een beetje bloed

op de deurposten en boven de deur, dan wordt het kind in jullie huis niet gedood.

Maar de oudste zonen van de Egyptenaren gaan wel dood.

Mensen, wat een verdriet!

Ook de oudste zoon van de Farao.

Over die mokerslag komt de farao niet heen. Nu gaat hij door de knieën.

De uittocht uit Egypte

De Joden gaan er als een haas vandoor, ze komen bij de Rode Zee, daar moeten ze over, maar ze weten niet hoe.

Ineens horen het leger van Farao Ramses achter zich aan komen, Ramses heeft zich bedacht.

Terug jullie!

De Joden raken in het nauw: voor hen de zee en achter hen de Egyptische soldaten.

Mozes, doe wat!

Mozes slaat met zijn herdersstok op het water.

Er steekt een storm op. Die slijt de zee uitéén in twee stuwmuuren van water.

Tussen twee stuwmuuren loopt een weg over de bodem van de zee.

De joden aarzelen, maar slaan toch de weg in, de weg over de bodem van de zee.

Ze komen heelhuids de overkant.

Maar de Farao en het Egyptische leger dat achter hen aankomt haalt het niet: halverwege storten de stuwmuuren van water in en vergaan de Egyptenaren met man en muis.

God heeft weer even z'n best gedaan.

Daar staan ze 5000 jaar geleden: 10.000 joden in de Sinai-woestijn.

Nomaden, vluchtelingen, vrij van de tirannie, maar ook: zonder dak boven het hoofd en met waar je kijkt: zand, zand, zand.

Ze moeten van de grond af beginnen, ze moeten er zelf aan gaan staan, ze moeten zelf hun eigen plek onder de zon veroveren.

(Zingt):

Gimme hope Joánne,

Hope Joánne,

Gimme hope Joánne,

Fore the morning come.

Daar gaan ze: de woestijn in, op zoek naar een speld in een hooiberg.

En ze vinden het, ze vinden het land van melk en honing.

Einde

(Muziek: Hort the fort van Pete Seeger)

Nawoord:

Je denkt wel eens: oude koek die Bijbel.

En Maarten Luther King is ook al 50 jaar dood, dat was vroeger.

Maar dan lees ik dat duizenden vrouwen en kinderen Eritrea en Syrië ontvluchten en in vluchtelingenkampen zitten.

Het blijft daar in de woestijn vechten om een plaatsje onder de zon.

God helpt ze niet. In deze tijd kan je God niet ter verantwoording roepen voor onrecht. Tegenwoordig moet je daar voor bij de Verenigde Naties, de EU, Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking zijn.

Dus bij ons.

En de Joden in Israël?

Die hebben hun thuisland, maar ze kunnen het niet vinden met de bureu.

Er is geen Rijdende Rechter, ze moeten er zelf uit zien te komen.

Ze zijn niet meer het volk van God, ze moeten niet langer neerkijken op buurlanden en moslims, ze moeten hen helpen bij de opbouw van hun land?

De vijanden van Duitsland hielpen na de Tweede Wereldoorlog Duitsland ook. Nu zijn het vrienden.

Zwart en wit in Zuid Afrika en Amerika leven nu ook als gelijken in een land. Nou dan.